

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

§. II, Quas conditiones Pax Religionis contineat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

Comitiis, & in Conventu Monasteriensi ac Osnabrugensi petierunt, ut ex Gravaminibus, que obtulerunt, constat.

§. II.

*Quas Conditiones PAX Religionis**contineat.*

CUM PAX de quâ modò agitur, sit quædam Pacis Religionis confirmatio, extensio aut ampliatio, hujus conditiones pernoſcende ſunt, ut de illâ judicium feramus. Videtur autem PAX Religionis, prout Reſſui Comitiorũ, Anno 1555 inſerta eſt, ad octodecim ſequentes articulos redigi poſſe.

I. Nullus Status imperii propter Auguſtanam Confessionem invadatur, lædatur, opprimatur, neque in vitus ab illâ, ejuſque fidei ritibus, ordinationibus, quas vel inſtituerunt Proteſtantes vel inſtituturi ſunt, in ſuis Principatibus ac dominiis repellatur, gravetur, aut contemnatur.

II. Vicisſim Status Auguſtanæ Confessionis contra Catholicos nihil attentent,

III. Controverſa Religio aliter quàm Chriſtianiſ amicis ac pacificis viis & mediis non componatur.

IV. Qui alterutri harum Religionum addicti non ſunt, hæc Pace non comprehendantur.

V Si ArchiEpiscopus, Episcopus Prælatuſ, aliùſve quiviſpiam Ordiniſ Eccleſiaſtici, à Catholicâ Religione reſſerit, Eccleſias & Beneficia cum fructibus abſque morâ quidem, ſed ſine detrimento honoris ſui, relinquat.

VII. Eccleſiaſtica juſdictio ad verſuſ Auguſtanam Confessionem ejuſque Miniſtroſ, rituſ, Ordinationeſ, quaſ inſtituerunt, aut inſtituent, quieſcere atque ſuſpenſa eſſe & manere debent.

VIII. Catholicis redituſ, Cenuſ, Penſioneſ ſalvæ maneanſ, ſalviſ juſibuſ ſæcularibuſ ejuſ Status, in cujuſ territorio iſt hæc ſita ſunt Eccleſiarũ quoq; miniſteriis, Parochiis, Scholiſ,
Elee-

Eleemofynis, Hospitalibus ex iis bonis provideatur, unde prius providebatur, non attento Religionis discrimine.

IX. Si super his præstationibus lites oriantur per arbitros componantur.

X. Nullus Status alium, ejusque subditos ad suam religionem compellat, nec eos arte aliquâ ad se attrahat, aut contra Magistratum suum in tutelam suscipiat, aut ullatenus defendat.

XI. Si aliqui Religionis ergò ex Statuum seu Catholicorum seu Protestantium Provinciis aliò migrare velint, emigratio bonorumque distractio, [consveto emigrantium tributo, & si mancipia fuerint, lytro persoluto] absque impedimento & honoris obligationumque præjudicio concedatur.

XII. Si compositio Religionis in Concilio generali aut Nationali, aut tractatione Imperiali Comitiorum non sequatur, nihilominus Pax ista secundum omnes supra dictos articulos vigorem obtineat, usque ad finalem Religionis compositionem. Atque ita modo jam dicto, & aliàs undequaque, constans, absoluta sive inconditionata & perpetua Pax constituta & decreta sit ac maneat.

XIII. In hâc Pace libera quoque Nobilitas Cæsari immediatè subjecta comprehendatur.

XIV. In civitatibus Imperii utraque Religio, ubi aliquamdiò vigit, etiam impostum ita permaneat. Et neutra pars alterius Religionem & ritus abroget, vel ad eam deferendam alios compellat, sed utraque pacificè & quietè cohabitent.

XV. Constitutiones Imperii vel aliæ Ordinationes contrariæ nihil huic Paci derogent, neque declaratio in contrarium dari, impetrari, acceptari possit, data verò, impetrata, acceptata nullius sit roboris, sive in judicio, sive extrâ.

XVI. Hos articulos Cæsar, Rex, eorumque successores inviolata observabunt, nec contra seu ex potestatis plenitudine, seu alio prætextu agent, neque suo nomine agi permittent. Idem præstabunt Principes, Prælati, Comites, & Civitates Imperii,

perii, eorumque Successores & hæredes sub obligatione Cæsareæ, Regiæ & Principalis dignitatis, fidei & fidelitatis, in verbo veritatis, omni dolo secluso.

XVII. Ex utraque parte nec Cæsar, nec ullus Status alterum quocunque modo per se vel alios gravet, opprimat, lædat. Si quis adversus hanc Pacem alteri vim aut molestiam intulerit, Cæsar, aliique Status id facienti non solùm consilium, auxilium, patrocinium nullum præstabunt, sed contra alteram partem auxilio & patrocinio juvabunt.

XVIII. Camera Imperialis Præses & Assessores, secundùm hanc Pacem, non attentâ Religione, partibus Jus dicant. Neque contra hæc processum aut mandatum decernant, vel alio modo agant.

§ III.

Quantum damni & præjudicii hæ Conditiones Catholicæ Religionis inferant.

ID patebit, si aperiore verbis dictas conditiones in istud Compendium redigamus.

I. Principibus & Statibus Secularibus non solùm fas est à verâ fide deficere, verùm etiam hæresin in Principatus & dominia sua introducere. art. I. Hinc orta est ea Regula: Jus Religionem introducendi, sive reformandi concessum est alto, sive mero seu sublimi imperio, ut, qui istud habet, potestatem habeat Religionem mutandi & constituendi.

II. Deficiendi libertas conceditur quoque ArchiEpiscopis, Episcopis, Prælatibus & aliis quibusvis Ordinis Ecclesiastici, modo Ecclesias & Beneficia cum fructibus dimittant. art. 5.

III. Eadem libertate gaudent omnes subditi Catholicorum Principum & Statuum, si velint emigrare, art. II.

IV. Apostatarum honori cavetur, tollendo omnem infamiam juris nimirum seu facti, quæ hæresin sequitur, art. 5. & II.

V. Subditi Protestantium aut Religionem illorum sequi debent,